

2019

Voorjaarsnota

VOORWOORD

Wij bieden u hierbij de Voorjaarsnota 2019 aan. De voorjaarsnota heeft als doel u tussentijds te rapporteren over de realisatie en uitvoering van de begroting en geeft de stand van zaken weer met de financiële consequenties voor het begrotingsjaar 2019. Als er financiële consequenties zijn vanaf 2020, dan worden deze meegenomen in de Kadernota 2020-2023.

De afgelopen maanden heeft zich een aantal financiële ontwikkelingen voorgedaan die ons structureel meerjarenbeeld behoorlijk negatief beïnvloeden. Deze ontwikkeling hebben we direct vertaald in een opgave / aanpak waarbij we onze beleidsambities tegen het licht hebben gehouden en maatregelen in beeld hebben gebracht die kunnen bijdragen aan herstel van de begroting. In onze aanpak hebben we focus aangebracht door kansrijke zoekgebieden aan te dragen. Deze zoekgebieden hebben de potentie om lasten te verminderen dan wel baten te verhogen.

In deze voorjaarsnota is het resultaat van de zoekgebieden vertaald voor een bedrag van € 93.700. De 'heroverwegingen' betreffen het voorlopig resultaat van de zoekgebieden waarbij maatregelen zijn voorgesteld die direct kunnen worden vertaald.

Overigens stopt de opgave voor dit jaar niet. De resultaten die voor 2019 verder nog worden geëffectueerd krijgen hun vertaling in de najaarsnota. De benoemde zoekgebieden zijn:

Resultaat zoekgebieden:			
Progr.	Zoekgebied	Opdracht	Bedrag
1		Sociaal sterk	€ 45.700
	Sociaal Domein	Budgetten Jeugdhulp en Wmo	€ 45.700
2		Wonen, werken en recreëren	€ 10.000
	Omgevingswet	Implementatie omgevingswet	
	Omgevingswet	Informatiehuishouding omgevingswet	
	Erfgoed	Verkenning onderbesteding subsidies gem. monumenten	€ 6.000
	Milieu en duurzaamheid	Duurzaamheid budget SNV irt bestaand budget klimaatbeleid	€ 4.000
	Kleine Veer	Exploitatiebijdrage	
	Bedrijvenpark H2O	Verkenning gemeentelijke inkomsten	
	MIP/Energie	Energie m.b.t. vastgoedportefeuille	
	MIP	Riolering	
	MIP	Binnenstad (alle kredieten betreffende fase 2)	
	MIP	Binnenstad (alle kredieten betreffende fase 2)	
	MIP	de Bleek	
	MIP	Geldersedijk	
	MIP	Uitvoeringsprogramma GVVP fase I - Vechtstraat/Bijleveldsingel	
	MIP	Wegen (wegbeheer)	
	MIP/Energie	Openbare verlichting	
3		Besturen en organiseren	€ 38.000
	Verbonden partijen	Heroverwegingen externe betrekkingen	
	Verbonden partijen	Basisbijdrage regio Zwolle	
	Belastingen	Invoeren hondenbelasting	
	Belastingen	Verhogen toeristenbelasting	
	Belastingen	Stopzetten terugbetaling precario Vitens	
	Belastingen	Benutten onbenutte belastingcapaciteit	
	Subsidies	Indexeringen	
	Beschut werken	Realiseren aantal beschutte werkplekken	€ 38.000
4		Bedrijfsvoering	
	Organisatieontwikkeling	Kanteling organisatie naar veranderde rolgeving	
	Personeel en organisatie	Arbo- en verzuimbeleid (personeelsbeleid)	
	HR	Control HR – strategische personeelsplanning	
	I&A	In kaart brengen ontwikkelingen en impact	
	MIP/Duurzaamheid	Verduurzaming wagenpark	
	MIP	Vervangingsinvesteringen (techn. afschrijvingstermijn)	
		Totaal:	€ 93.700

Belangrijk element in het financiële perspectief van de gemeente vormt de uitkering uit het gemeentefonds. Op dit moment nog een grote onzekerheid omdat de meicirculaire niet tijdig genoeg is afgegeven om te kunnen verwerken in de voorjaars- en kadernota.

Wel hebben ons de signalen bereikt dat het rijk voornemens is de gemeentelijke tekorten ontstaan bij het Sociaal Domein te compenseren. Of dit afdoende is, zal uit de circulaire moeten blijken.

Daarnaast heeft het rijk over 2018 minder uitgegeven dan is begroot. Deze lijn wordt ook voor 2019 verwacht. De lagere uitgaven hebben door de 'trap op – trap af' systematiek nadelige gevolgen voor de gemeente. Een andere verwachte tegenvaller schuilt in het btw-compensatiefonds. Door extra declaraties van gemeenten op het fonds valt de onderschrijding lager uit. In de begroting van de gemeente Hattem is nog rekening gehouden met een percentage van 60% van de onderschrijding. Dit is in de begroting verwerkt in een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Door de extra declaraties komt dit te vervallen. De financiële gevolgen zijn substantieel, helaas. Deze effecten hebben we meegenomen in de voorjaarsnota en kadernota. De (verdere) vertaling van de meicirculaire is niet meegenomen en zal worden betrokken bij de begrotingsvoorbereiding.

Zoals gebruikelijk wordt de voorjaarsnota gelijktijdig in procedure gebracht met de jaarrekening van het voorafgaande jaar en de kadernota voor de toekomstige jaren. Hiermee krijgt de raad inzicht in alle relevante ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente.

In de kadernota staan we verder stil bij het proces en de opgave voor het meerjarenperspectief.

FINANCIËEL

Het geprognosticeerde begrotingstekort 2019 bedraagt na verwerking van de voorjaarsnota € 383.700 nadelig (N) en is als volgt opgebouwd:

Saldo primaire begroting 2019:	€	93.300	V
1 ^e -begrotingswijziging - amendementen moties	€	- 81.200	N
2 ^e -begrotingswijziging - voorjaarsnota	€	- 395.800	N
Saldo begroting 2019 na wijziging:			€ - 383.700 N

Raming	Begroting 2019
Saldo begroting 2019	12.100
Totaal bijstellingen exploitatie	- 488.500
Totaal dekkingsmiddelen reserves	-1.000
Totaal dekkingsmiddelen heroverwegingen	93.700
Saldo exploitatie bijstellingen	- 395.800
Saldo begroting 2019	-383.700

Achtereenvolgens wordt in deze voorjaarsnota aandacht besteed aan:

Voortgangsrapportage 2019

- A Per programma c.q. paragraaf de relevante mutaties in de exploitatie
- B Bijstelling ramingen 2019
- C Stand van zaken investeringen 2019
- D Mutaties van inzetbare reserves en voorzieningen

Advies.

A. RELEVANTE MUTATIES IN DE EXPLOITATIE

Algemeen

Richtlijnen

In overeenstemming met de richtlijnen opgenomen in de 'Routeplanner' Planning en Control cyclus 2019, wordt bij financiële bijstellingen gerapporteerd over (verwachte) afwijkingen (over- en onderschrijdingen) op de oorspronkelijke ramingen van de budgetten groter dan 10% met een minimum van € 10.000.

Bijstellingen op de budgetten lager dan dit bedrag zijn bij het onderdeel 'Financiële consequenties' per saldo opgenomen onder de omschrijving: 'totaal budgetaanpassingen < € 10.000'.

1 – SOCIAAL STERK

Relevante financiële ontwikkelingen

1a - Opgroeien en ontwikkelen

Leerlingenvervoer

- PlusOV Jaarrekening 2018

Na het opstellen van de jaarrekening van PlusOV over 2018 is duidelijk geworden dat gemeenten meer moeten bijdragen dan begroot. De informatie van PlusOV werd echter bekend toen de Jaarrekening 2018 van de gemeente Hattem al was afgesloten. Hierdoor laat de Jaarrekening 2018 een onderbesteding zien op het budget Leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer. De afrekening over 2018 is verwerkt in deze voorjaarsnota. De afrekening voor leerlingenvervoer is € 75.600 (N).

De afrekening voor jeugdvervoer is opgenomen bij deelprogramma 1.a (zie onder) en voor Wmo-vervoer bij deelprogramma 1.c Zorg.

- PlusOV Begroting 2019

Op basis van de begroting van Plus OV (medio mei) wordt voor leerlingenvervoer de begroting bijgesteld met € 117.700 (N) en voor jeugdvervoer met € 13.200 (N). De directie van PlusOV voorziet voor het jaar 2019 nog extra kosten als gevolg van de stijgende kosten voor het route gebonden vervoer (leerlingenvervoer, Wmo-dagbestedingsvervoer en Jeugdwet vervoer) en van beheer- en regiekosten (waaronder formatie).

Decentralisatie jeugdzorg

- Zorg In Natura (ZIN)

In de laatste jaren zien we een toename in het gebruik van – met name zwaardere vormen van – jeugdhulp. Door deze toename zijn de kosten ook gestegen. Op basis hiervan gaan we in 2019 ook uit van structureel € 150.000 (N) hogere lasten. Dit is een voorlopige inschatting.

- PlusOV Jaarrekening 2018

De afrekening over 2018 voor jeugdvervoer is € 10.400. Zie boven, de toelichting bij Leerlingenvervoer.

<i>Opgroeien en ontwikkelen</i>	2019			
Bijstellingen	-366.900			

*1b - Werk***Uitkeringen**

- BUIG

Eind april zijn de 'nadere voorlopige budgetten BUIG' bekend gemaakt. De uitkering BUIG wordt structureel verlaagd met € 12.000 (N). Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitkeringslasten Participatiewet. Dit lastenbudget wordt verlaagd met € 12.000 (V).

Sociale werkvoorziening

- Aandelenoverdracht WEZO

2019 is het laatste jaar dat er aan de gemeente Zwolle € 120.000 (N) wordt betaald in verband met de aandelenoverdracht. Anders dan in de afgelopen jaren is er geen ruimte binnen het exploitatiebudget sociaal domein om deze lasten te dekken.

 # ZOEKRICHTINGEN**Deelprogramma 1.b Werk**

- Diverse beleidsvelden

Er zijn diverse aanpassingen mogelijk omdat uit analyse is gebleken dat de baten structureel te laag dan wel de lasten structureel te hoog zijn begroot. In het totaal € 22.000, waarvan:

- BBZ baten nemen toe € 5.000 (V)
- Bijzondere bijstand baten nemen toe € 10.000 (V)
- Schuldhulpverlening lasten diensten door derden nemen af € 5.000 (V)
- Inburgering nieuwkomers lasten nemen naar af € 2.000 (V).

<i>Werk</i>	2019			
Bijstellingen	-120.000			
Resultaat zoekrichtingen	22.000			

*1c - Zorg***Collectieve en individuele begeleiding**

- PlusOV Jaarrekening 2018

Bij het opstellen van de jaarrekening van PlusOV over 2018 werd duidelijk dat gemeenten meer moeten bijdragen dan begroot. De afrekening voor Wmo-vervoer bedraagt € 7.500 (N). Zie ook de toelichting onder deelprogramma 1.a Opgroeien en ontwikkelen, bij Leerlingenvervoer.

- PlusOV Begroting 2019

Op basis van de begroting van Plus OV (medio mei) wordt voor Wmo vervoer dagbesteding de begroting bijgesteld met € 1.500 (N) en voor Wmo vervoer regiotaxi met € 15.800 (N).

- Wtcg

In lijn met het collegebesluit van november 2018 worden aanvragers van de tegemoetkoming ziektekosten gehandicapten (TCG) in de gelegenheid gesteld om de TCG al in 2019 te declareren en niet pas in 2020. Dit leidt in 2019 eenmalig tot hogere lasten van € 41.000 (N). De onttrekking uit de egalisatie-reserve decentralisaties ter dekking van deze extra lasten is opgenomen onder deelprogramma 3.c Financiën.

- Wvggz
Per 1 januari 2020 gaat de nieuwe Wet verplichte ggz (Wvggz) in. In 2019 worden kosten gemaakt voor een projectleider die voor de regio de implementatie van de wet voorbereid. Voor Hattem betekent dit in 2019 een eenmalige bijdrage van € 3.000 (N).

ZOEKRICHTINGEN

- Woonvoorzieningen
De afgelopen jaren is gebleken dat er geen volledige aanspraak wordt gemaakt op het beschikbare budget. Daarom wordt voorgesteld het budget voor woningaanpassingen met € 13.700 (V) af te ramen. Bovendien is het budget voor verhuiskosten in het geheel niet aangesproken en daarom wordt voorgesteld het budget naar nul af te ramen, een voordeel van € 6.300 (V).
- Wmo hulpmiddelen
Enerzijds wordt het lastenbudget advieskosten afgeramd met € 8.700 (V) en anderzijds wordt het batenbudget overname hulpmiddelen ook afgeramd, met € 5.000 (N).

<i>Zorg</i>	2019			
Bijstellingen	-68.800			
Resultaat zoekrichtingen	23.700			

1d - Welzijn en sport

Kunst en Cultuur Sport

- Zwembad en MFC de Marke
Vanwege de verruiming van de BTW-vrijstelling op sport is er voor Zwembad de Marke en MFC de Marke een BTW-nadeel. Om dit nadeel te compenseren zal de gemeente op verzoek van De Marke dit nadeel meenemen in de Specifieke uitkering Sport (SPUK)-aanvraag van de gemeente. De uitkomst van deze aanvraag is onzeker. Daarom is de eventuele consequentie van het BTW-nadeel niet financieel vertaald.
In het najaar van 2019 zal er een themasessie voor de raad georganiseerd worden over de exploitatie van De Marke.

<i>Welzijn en sport</i>	2019			
Bijstellingen	-			

Financiële consequenties

Raming	Begroting			
	2019			
Totaal relevante ontwikkelingen	-555.700			
Totaal zoekrichtingen	45.700			
Dekking onvoorzien uitgaven				
Dekking / verrekening reserves				
Totaal bijstelling	-510.000			

2 – WONEN, WERKEN EN RECREËREN

Relevante financiële ontwikkelingen

2a - Ruimtelijke ontwikkeling

Vergunningverlening en handhaving

- ODNV
De ODNV heeft structureel hogere personele capaciteit begroot vanwege toename van de sloopmeldingen waardoor de bijdrage van de gemeente Hattem stijgt met € 20.000 (N) in 2019.
De tijdelijke uitbreiding personele capaciteit in relatie tot het asbestdakenverbod in de periode 2020-2024 en de loon- en prijscompensatie leiden tot extra kosten die worden opgenomen in de kadernota.
- Baten bouwleges
De verwachting is dat in 2019 de baten bouwleges hoger zullen worden dan begroot € 150.000 (V).

Wonen

- Volkshuisvesting
Het is van belang om in 2019 een woonbehoefte onderzoek uit te laten voeren. De verwachte kosten bedragen € 20.000 (N).

Ruimtelijke ordening

- Woonzorgzones
In de gemeente Hattem blijven twee woonzorgzones.
Voor zone De Bongerd haalde eigenaar Habion in 2019 via een interactief proces informatie op voor een ander huisvestingsconcept. De gemeente heeft hier de rol van bewaker van kwaliteit (woonproduct, zorgaanbod en stedenbouwkundig) en faciliteert het ruimtelijk planologisch proces, op basis van een anterieure overeenkomst die doorwerkt in 2020 en verder. De gemeentelijke kosten die begroot worden op € 27.000 worden hiermee afgedekt. De gemeentelijke inzet vraagt wel capaciteit die deels wordt ingehuurd.

Voor de zone Geldersedijk organiseert gemeente Hattem voor de zomer van 2019 een interactief proces. Doel is een stedenbouwkundig plan te maken voor het totale gebied waarin de (deels nog te bepalen) functies evenwichtig zijn verdeeld zodat er een ruimtelijk, functioneel en financieel acceptabel project gerealiseerd kan worden waar in elk geval de functies wonen, zorg en onderwijs deel van uitmaken. In dit proces zitten voor een bedrag van € 83.000 activiteiten die nog niet geraamd zijn.

ZOEKRICHTINGEN

- Erfgoed
Het betreft hier de subsidies gemeentelijke monumenten. De verwachting is dat een deel van de subsidie niet wordt benut. Er kan naar verwachting een bedrag van € 6.000 worden ingeboekt (V).

- Duurzaamheid
Incidentele besparing kan worden gevonden door het budget voor klimaatbeleid ten behoeve van milieueducatie en het budget voor de Gemeenschappelijke regeling Innovatiecentrum Groene Economie Noord-Veluwe EV/Gelders Energie Akkoord (IGE/GEA) incidenteel met € 4.000 te verlagen (V).

<i>Ruimtelijke ontwikkeling</i>	2019			
Bijstellingen	110.000			
Resultaat zoekrichtingen	10.000			

2b - Economische ontwikkeling

Vastgoed Gronden, gebouwen etc.

- Ondernemersfonds
De begroting van het ondernemersfonds is aangepast c.q. verlaagd. Dit betekent voor de gemeente een lagere bijdrage aan het fonds en daardoor lagere kosten € 5.000 (V). Tegelijkertijd wordt ook de baten uit de reclamebelasting verlaagd, zie hiervoor deelprogramma 3.c Financiën.
- Kosten Ontwikkelingsmaatschappij plandeel Hattem
Deze kosten zullen volledig worden verhaald op Ontwikkelingsmaatschappij Hattemerbroek B.V. waardoor deze kosten structureel vrij kunnen vallen ten gunste van het begrotingsresultaat, een voordeel van € 2.000 (V).
- Verkoop onroerende goederen (grond)
Naar verwachting worden er in 2019 extra inkomsten gegenereerd op dit product door verkoop van gemeentegrond. Het gaat met name om een incidentele baat van € 42.000 (V).
Deze incidentele bate wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
Zie hiervoor deelprogramma 3.c Financiën.
Daarnaast zijn er ook structurele consequenties, zoals onder andere huurdering van € 2.500 (N) per jaar en gevolgen voor de weerstandscapaciteit (de stille reserve daalt met € 66.000 afgerond). De besparing op onderhoud is minimaal.

<i>Economische ontwikkeling</i>	2019	2020	2021	2022
Bijstellingen	46.500			

2c - Fysieke leefomgeving

Begraafplaats

- Begraafenisrechten
De ingangsdatum van de verhoging van de tarieven begraafrechten wordt 1 juni in plaats van 1 januari waardoor de baten € 9.200 (N) lager worden. Dekking is gevonden in de voorziening afkoopsommen graven (zie onder).
- Droogteschade begraafplaats
Door droogteschade in de warme zomer van 2018 is herbeplanting nodig waardoor in 2019 eenmalige lasten van € 33.600 (N).
Het uitvoeren van groenonderhoud op de begraafplaats levert hogere lasten op van € 19.100 (N).
Voor de hogere lasten en de lagere baten in 2019 is eenmalig dekking gevonden door € 61.900 (V) te onttrekken uit de voorziening afkoopsommen graven.

Groen, natuur en landschap

- Groenonderhoud in de wijken

Het uitvoeren van groenonderhoud in de wijken leidt tot structureel hogere lasten van € 22.700 (N) teneinde het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen waarborgen.

<i>Fysieke leefomgeving</i>	2019			
Bijstellingen	-22.700			

Financiële consequenties

Raming	Begroting			
	2019			
Totaal relevante ontwikkelingen	133.800			
Totaal zoekrichtingen	10.000			
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves *				
Totaal bijstelling	143.800			

3 –BESTUREN EN ORGANISEREN

Relevante financiële ontwikkelingen
--

*3a - Netwerken
en besturen*

Integrale veiligheid

- VNOG jaarrekening 2018

De jaarrekening over 2018 sluit met een negatief resultaat. Dit resultaat wordt ten laste gebracht van de deelnemende gemeenten. De afrekening over 2018 voor de gemeente Hattem bedraagt € 37.400 (N).

- VNOG begroting 2019

De VNOG kampt met forse financiële tegenvallers vanwege extra inzet in 2018, overschrijding op personele kosten, instroom en opleiding van nieuwe vrijwilligers en het ontbreken van ruimte voor onvoorziene omstandigheden en fluctuaties.

Hierdoor wordt de van de gemeente Hattem gevraagde bijdrage hoger. In de voorjaarsnota wordt de extra bijdrage van € 58.000 (N) verwerkt. De structureel hogere bijdrage vanaf 2020 wordt opgenomen in de kadernota.

- Veiligheidshuis NOG

Het Veiligheidshuis kampt met een structureel tekort. Er is gezocht naar bezuinigingsmaatregelen en deze worden doorgevoerd. Toch wordt de structurele bijdrage verhoogd, vanaf 2019 met structureel € 5.000 (N). Er is wel een proces gaande om te kijken naar een andere verdeelsleutel van de kosten over de gemeenten. Dit kan van invloed zijn op de bijdrage van Hattem.

Burgemeester en wethouders

- Wethouderspensioen

Jaarlijks wordt de hoogte van de pensioenvoorziening voor (gewezen) wet-

houders beoordeeld en geactualiseerd op grond van onder andere de renteontwikkelingen. Door de wijziging in de omvang en samenstelling van het college in 2018 is een verhoging van de voorziening voor de komende jaren noodzakelijk. Voor 2019 bedraagt de bijstelling € 40.000 (N). Voor de jaren 2020-2023 wordt de bijstelling opgenomen in de kadernota.

- Wachtgeld wethouders

Na beëindiging van het wethouderschap ontvangt een wethouder een Appaontslaguitkering (ook wel wachtgeld genoemd), tenzij hij of zij de pensioenge-rechtigde leeftijd heeft bereikt dan wel een baan heeft gevonden. Dit laatste is van toepassing waardoor het wachtgeldbudget kan worden afgeraamd met € 30.000 in 2019. Voor de jaren 2020 en 2021 wordt de bijstelling opgenomen in de kadernota.

<i>Netwerken en besturen</i>	2019			
Bijstellingen	-110.400			

*3b - Dienstverle-
ning*

Dienstverlening

- Programma Dienstverlening

In de begroting is beschreven waaraan wordt gewerkt in het kader van de Agenda Verbetering Dienstverlening. Voor de realisatie van deze projecten/ac-tiviteiten is een budget nodig ter grootte van € 75.000 (N).

Dit betreft voornamelijk de inzet van de externe projectleider KCC, de functio-neel beheerder KCS en ambtelijke projecturen.

In de begroting 2019 is een voorbereidingskrediet toegekend voor het realise-ren van de ambities om te komen tot een nieuwe ontvangstruimte, verwijde-ren fysieke gebouw Servicecentrum, de bijbehorende advieskosten (specialis-ten, leveranciers en architecten) etc. In het najaar zal uw raad worden ge-vraagd te besluiten over het toekennen van een definitief krediet voor de rea-lisatie van de gewenste aanpassingen met kapitaallasten vanaf 2020.

<i>Dienstverlening</i>	2019			
Bijstellingen	-75.000			

3c - Financiën

Nutsbedrijven

- Dividend Alliander

De dividenduitkering over 2018 valt hoger uit dan begroot € 33.300 (V).

Belastingen en heffingen

- Reclamebelasting

De begroting van het ondernemersfonds is aangepast c.q. verlaagd. Dit bete-kent voor de gemeente lagere baten uit de reclamebelasting € 5.000 (N). Te-gelijkertijd wordt ook de bijdrage van de gemeente aan het ondernemers-fonds lager en daardoor ook lagere kosten, zie hiervoor deelprogramma 2.b Economische ontwikkeling.

- Precariobelasting

Het heffen van belastingen op kabels en leidingen komt met ingang van 1 ja-nuari 2022 te vervallen.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een afbouw van de tijdelijke precariobaten, voor in totaal € 807.500. Voor dit bedrag worden de precariobaten toegevoegd aan de voorziening Precario.

Voorgesteld wordt om in 2019 deze toevoeging aan de voorziening achterwege te laten. De al begrote last komt hierdoor te vervallen en levert een voordeel op van € 122.500 (V) waarmee dekking wordt verkregen voor incidentele exploitatielasten.

- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
Voor de BGT is een budget van € 5.422 beschikbaar. De opbouw is inmiddels gerealiseerd. Voor het uitbesteden van het dagelijks beheer is een extra budget noodzakelijk van € 25.000 (N). De structureel hogere lasten vanaf 2020 worden opgenomen in de kadernota.

Financiering en dekkingsmiddelen

- Dividend BNG
De dividenduitkering 2018 valt hoger uit dan begroot € 55.500 (V).

Algemene uitkering

- Uitkering gemeentefonds circulaires 2018
Op basis van de circulaires Gemeentefonds tot en met december 2018 wordt de uitkering in 2019 neerwaarts bijgesteld met € 2.700 (N). De positieve bijstellingen in de jaren 2020-2023 worden opgenomen in de kadernota.
- Uitkering gemeentefonds circulaires 2019
Voor 2019 zijn er twee grote onzekerheden ten aanzien van de gemeentefondsuitkering: enerzijds de ontwikkeling van de rijksuitgaven en anderzijds de mate waarin de gemeenten gezamenlijk minder onder het plafond van het btw-compensatiefonds zitten dan verwacht.
In het laatste kwartaal van 2018 hebben beide factoren ertoe geleid dat gemeenten gekort werden in de algemene uitkering.
Uit de meicirculaire moet blijken of en zo ja, voor welk bedrag gemeenten opnieuw worden gekort.
- Uitkering gemeentefonds BTW-compensatiefonds
Bij een onderschrijding van het plafond van het BTW-compensatiefonds wordt de algemene uitkering verhoogd en krijgt ook de gemeente Hattem 'extra geld'. Nu het plafond wordt bereikt – of mogelijk zelfs wordt overschreden – moet deze bate worden afgeraamd. De geraamde bate in 2019 wordt volledig afgeraamd met € 97.000 (N). De negatieve bijstellingen in de jaren 2020-2023 worden opgenomen in de kadernota.
Hoewel de 'formele bevestiging' van dit onderwerp in de meicirculaire wordt uitgewerkt kiezen we ervoor om – gezien de hoogte van de bedragen – dit onderwerp toch alvast in de voorjaarsnota op te nemen.

Reserves

- Reserve
De reservemutaties zijn:
  - Wtcg (deelprogramma 1.c Zorg)
Onttrekking uit de egalisatiereserve decentralisaties voor de extra lasten in 2019 van € 41.000 (V).
  - Verkoop onroerend goed - grond (deelprogramma 2.b Economische ontwikkeling)

- *Toevoeging aan de algemene reserve vanwege extra grondverkopen in 2019 van € 42.000 (N).*

Per saldo wordt in 2019 een bedrag van € 1.000 toegevoegd aan de reserves.

ZOEKRICHTINGEN

Algemene baten en lasten

- Beschut werken
De taakstelling voor Beschut Werk ultimo 2019 is naar beneden bijgesteld. De gemeente Hattem moet 2 Beschut Werkplekken realiseren in plaats van 3. Op dit moment is er één Beschut Werkplek gerealiseerd. De verwachting is dat de tweede Beschut Werkplek medio 2019 wordt gerealiseerd. In 2019 levert dit een besparing op van € 38.000 (1,5 fte).

<i>Dienstverlening</i>	2019			
Bijstellingen	81.600			
Resultaat zoekrichtingen	38.000			
Reserveringen	-1.000			

Financiële consequenties

Raming	Begroting			
	2019			
Totaal relevante ontwikkelingen	-103.800			
Totaal zoekrichtingen	38.000			
Kapitaallasten				
Dekking onvoorziene uitgaven				
Dekking / verrekening reserves	-1.000			
Totaal bijstelling	-66.800			

4 –BEDRIJFSVOERING / OVERHEAD

Relevante financiële ontwikkelingen

4a - Bedrijfsvoering en overhead

Facilitair

- Telefoonkosten
De uitkomst van de aanbesteding telefonie levert een structurele besparing op van € 32.000 (V).

Bedrijfsinformatie

- Streekarchief
De concept jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling Streekarchief Epe, Hattem en Heerde laat een voordelig resultaat zien waardoor de gemeente Hattem € 5.200 (V) terugontvangt op het betaalde voorschot.

<i>Bedrijfsvoering en overhead</i>	2019			
Bijstellingen	37.200			

Financiële consequenties

Raming	Begroting		
	2019		
Totaal relevante ontwikkelingen	37.200		
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000			
Kapitaallasten			
Dekking onvoorziene uitgaven			
Dekking / verrekening reserves			
Totaal bijstelling	37.200		

B. BIJSTELLING RAMINGEN 2019 e.v.

In onderstaande tabel is de situatie na de vaststelling van de Voorjaarsnota en de hierin opgenomen bijstellingsmaatregelen 2019 e.v. weergegeven.

Raming	Begroting 2019
Saldo begroting 2019	12.100
Recapitulatie mutaties:	
P1 - Sociaal sterk	
1a - opgroeien en ontwikkelen	-366.900
1b - werk	-120.000
1c - zorg	-68.800
1d - welzijn en sport	
P2 - Wonen, werken en recreëren	
2a - ruimtelijke ontwikkeling	110.000
2b - economische ontwikkeling	46.500
2c - fysieke leefomgeving	-22.700
P3 - Besturen en organiseren	
3a - netwerken en besturen	-110.400
3b - dienstverlening	-75.000
3c - financiën	81.600
3d - gemeentelijke organisatie	
P4 - Bedrijfsvoering / overhead	
4a - bedrijfsvoering en overhead	37.200
Investerings (kapitaallasten)	
Totaal budgetaanpassingen < € 10.000	
Lasten exploitatie	-488.500
Totaal verrekeningen reserves (Voorjaarsnota)	-1.000
Totaal dekkingsmiddelen zoekrichtingen	93.700
Saldo exploitatie bijstellingen	-395.800
Saldo begroting 2019	-383.700

C. STAND VAN ZAKEN INVESTERINGEN 2019

Oud   Mutatie   Nieuw

De mutaties voor 2019 komen ingaande 2020 tot uitdrukking in gewijzigde afschrijvingslasten.

D. MUTATIES INZETBARE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Toevoegingen

▪ Algemene reserve		€ 42.000
○ Opbrengst verkoop gronden	€ 42.000	

Onttrekkingen

▪ Reserve decentralisaties		€ 41.000
○ Wtcg	€ 41.000	
▪ Algemene reserve		€ 395.800
○ Saldo Voorjaarsnota	€ 395.800	

ADVIES

Samenvattend adviseren wij u om de voortgangsrapportage 2019 “voorjaarsnota” vast te stellen en:

- Het incidentele negatieve saldo over het begrotingsjaar 2019 zoals geprognosticeerd in de voorjaarsnota te verrekenen met de algemene reserves.

Mei 2019

Het college van burgemeester en wethouders van Hattem,

de secretaris,

de burgemeester,